

Instytut Pamięci Narodowej - Gdańsk

<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/139654,95-lat-temu-6-marca-1926-roku-urodzil-sie-Andrzej-Wajda-wybitny-rezyser-filmowy-.html>
26.04.2024, 16:08

95 lat temu, 6 marca 1926 roku, urodził się Andrzej Wajda, wybitny reżyser filmowy i teatralny

Audycja, nagranie, ulotki, prasa. W Oddziałowym Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej w Gdańsku znajdują się liczne dokumenty dotyczące działalności reżysera w latach 1980-1981.

95 lat temu, 6 marca 1926 r., w Suwałkach urodził się Andrzej Wajda, wybitny reżyser filmowy i teatralny. Jego ojciec Jakub Wajda, kapitan w 72 pułku piechoty, został zamordowany w Katyniu. Andrzej Wajda, jak sam wspominał, w 1942 r. wstąpił do Armii Krajowej, gdzie pełnił funkcję łącznika. Po wojnie w 1946 r. rozpoczął studia malarskie na Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie, następnie w 1949 r. przeniósł się na studia reżyserskie w Wyższej Szkole Filmowej w Łodzi; ukończył je w 1953 r., jednak dyplom otrzymał dopiero 7 lat później.

Pełnometrażowym debiutem fabularnym Andrzeja Wajdy było „Pokolenie”, wyprodukowane

w 1954 r. Wielką popularność przyniosły mu filmy tzw. polskiej szkoły filmowej: „Kanał”, „Popiół i diament”. W latach siedemdziesiątych współtworzył kino moralnego niepokoju, realizując jedno ze swoich najśłynniejszych filmów: „Człowieka z marmuru”, a kilka lat później jego kontynuację „Człowieka z żelaza”. Ekranizował również dzieła literackie: „Popioły”, „Brzezina”, „Wesele”, „Ziemia obiecana”, „Panny z Wilka”, „Pan Tadeusz” i „Zemsta”. Poświęcił także film pamięci ojca i innych oficerów polskich zamordowanych w ZSRR: „Katyń”.

Laureat wielu nagród filmowych: Nagroda Specjalna Jury na Festiwalu Filmowym w Cannes („Kanał”), Wielka Nagroda Lwy Gdańskie na Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych w Gdańsku („Ziemia obiecana”), Złota Palma na Festiwalu Filmowym w Cannes („Człowiek z żelaza”), Honorowy Złoty Lew Festiwalu Filmowego w Wenecji za dorobek życia, Honorowy Oscar przyznany za całokształt działalności filmowej.

W 1979 r. został prezesem Stowarzyszenia Filmowców Polskich. W sierpniu 1980 r. był sygnatariuszem apelu 64 naukowców, literatów i publicystów do władz komunistycznych o podjęcie rozmów ze strajkującymi robotnikami. Był zaangażowany w działalność niezależnych organizacji, m.in. Komitetu Obrony Więzionych za Przekonania, był gościem I Krajowego Zjazdu Delegatów NSZZ „Solidarność” w 1981 r. W 1988 r. został współinicjatorem Warszawskiej Rodziny Katyńskiej, w następnym roku wszedł w skład Komisji do spraw Upamiętnienia Ofiar Represji Okresu Stalinowskiego, działającej przy Radzie Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa. W latach 1989-1991 był senatorem RP.

Za swoją działalność artystyczną, społeczną i polityczną został odznaczony m.in. Krzyżem Wielkim Orderu Odrodzenia Polski i Orderem Orła Białego.

W Oddziałowym Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej w Gdańsku znajdują się liczne dokumenty dotyczące działalności Andrzeja Wajdy w latach 1980 -1981. W aktach wytworzonych przez Służbę Bezpieczeństwa można znaleźć meldunki, doniesienia i raporty dotyczące jego działań jako prezesa Stowarzyszenia Filmowców Polskich, sygnatariusza apelu o uwieszenie więźniów politycznych, uczestnika I Krajowego Zjazdu Delegatów NSZZ „Solidarność”, a także realizacji filmu „Człowiek z żelaza”.

Wśród darów ofiarowanych nam m.in. przez Pawła Dowżenkę i Jerzego Marcinka znajduje się m.in. protest Andrzeja Wajdy przeciwko niedopuszczeniu do rozpowszechnienia filmu „Robotnicy 80”, publikacje bezdebitowe, pamiątki związane z filmem „Człowiek z żelaza” (ulotka ze Stoczni Gdańskiej, jednodniówka wydana z okazji przyznania filmowi Złotej Palmy w Cannes). Szczególnie cenny jest tygodnik „BIPS” z autografem reżysera, oraz przekazane przez Zygmunta Pałusza nagranie ze spotkania Andrzeja Wajdy z pracownikami Stoczni im. Komuny Paryskiej w Gdyni, a także audycja „Dzwonek Niedzielny” z 1988 r. ofiarowana przez Mieczysława Cholewę, w czasie której Andrzej Wajda opowiada o swoim wyjeździe do Moskwy.

Oprac. Robert Chrzanowski

Przebieg i wywiad z wizerem

CZŁOWIEK Z ŻELAZA

FINN ENTHAL, DOKTORA HANNOVER-CAMER - ZŁOTA PALMOWA

BYŁYMA POLKAM I LUDZIEM W WARSZAWIE I W CAŁYM KRĘGU
NIEPOWODZIENI PRZY WYNIKACH FILMOW • BYŁYMA WARSZAWY, ST. PALMOWA

BYŁYMA WARSZAWY
NOTATKI Z WYWIADU

WYWIAD SPECJALNY
do naszej gazety

ZŁOTA PALMA W CANNES
dla Andrzeja Wajdy

STRASZNO BUŁO TĄCZĄCYM
SOŁDARNOŚĆ

ANDRZEJ WAJDA W STOCZNI GDAŃSKIEJ
do naszej gazety

5.

PO PROSTU WAJDA

Wojciech

Wojciech Wajda jest człowiekiem, który nie lubi być wyprzedzany. W tym wywiadzie rozmawiamy o jego twórczości, o jego życiu i o jego wyjazdach. Wajda jest człowiekiem, który nie lubi być wyprzedzany. W tym wywiadzie rozmawiamy o jego twórczości, o jego życiu i o jego wyjazdach.

-TYGODNIK- BIPRS

Biura Informacji Prasowej KKPNSZ Solidarności

Andrzej Wajda

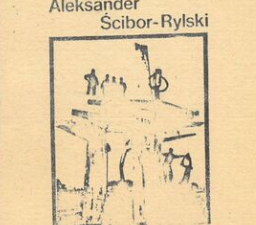
ROZMOWY RZĄD-SOLIDARNOŚĆ
W SZEREBIE KOWALU BRONISŁAWO

parętych w imię
Krajowa Komisja Wyborcza
Wskazuje: 23 11 06 81

Ważne Zgromadzenie Delegatów
Regionu Mazowsza 13 11 06 81

ekspert o polskiej energetyce

Aleksander Scibor-Rylski

człowiek z żelaza

WN 61 753/820

WYWIAD

Wojciech Wajda jest człowiekiem, który nie lubi być wyprzedzany. W tym wywiadzie rozmawiamy o jego twórczości, o jego życiu i o jego wyjazdach.

Wojciech Wajda jest człowiekiem, który nie lubi być wyprzedzany. W tym wywiadzie rozmawiamy o jego twórczości, o jego życiu i o jego wyjazdach.

Telut przysłał mi dnia 20 grudnia 1980 roku w sprawie więzielników...

Biuro Informacji Prasowej KKPNSZ Solidarności

Wojciech Wajda jest człowiekiem, który nie lubi być wyprzedzany. W tym wywiadzie rozmawiamy o jego twórczości, o jego życiu i o jego wyjazdach.

Wojciech Wajda jest człowiekiem, który nie lubi być wyprzedzany. W tym wywiadzie rozmawiamy o jego twórczości, o jego życiu i o jego wyjazdach.

Dziękuję za... Wojciech Wajda jest człowiekiem, który nie lubi być wyprzedzany. W tym wywiadzie rozmawiamy o jego twórczości, o jego życiu i o jego wyjazdach.

Warszawa, dnia 19.07.1950 r.
Znak sprawy: 1749
Dotyczy: Informacja o działalności w kraju i zagranicą organizacji "Solidarność" w okresie od 1.1.1950 r. do 31.12.1949 r.

I. Informacja o działalności w kraju:

- 1. W okresie od 1.1.1950 r. do 31.12.1949 r. w Warszawie działała organizacja "Solidarność" w postaci Komitetu Centralnego, który miał siedzibę w ul. Miodowej 10. W skład Komitetu wchodziło 10 osób, z czego 7 było członkami, a 3 osobami honorowymi.
- 2. Komitet Centralny "Solidarność" w Warszawie miał siedzibę w ul. Miodowej 10, w mieszkaniu nr 10. W skład Komitetu wchodziło 10 osób, z czego 7 było członkami, a 3 osobami honorowymi.
- 3. Komitet Centralny "Solidarność" w Warszawie miał siedzibę w ul. Miodowej 10, w mieszkaniu nr 10. W skład Komitetu wchodziło 10 osób, z czego 7 było członkami, a 3 osobami honorowymi.

W okresie od 1.1.1950 r. do 31.12.1949 r. w Warszawie działała organizacja "Solidarność" w postaci Komitetu Centralnego, który miał siedzibę w ul. Miodowej 10. W skład Komitetu wchodziło 10 osób, z czego 7 było członkami, a 3 osobami honorowymi.

W okresie od 1.1.1950 r. do 31.12.1949 r. w Warszawie działała organizacja "Solidarność" w postaci Komitetu Centralnego, który miał siedzibę w ul. Miodowej 10. W skład Komitetu wchodziło 10 osób, z czego 7 było członkami, a 3 osobami honorowymi.

Warszawa, dnia 7.12.1950 r.
Dotyczy: Informacja o działalności w kraju i zagranicą organizacji "Solidarność" w okresie od 1.1.1950 r. do 31.12.1949 r.

W okresie od 1.1.1950 r. do 31.12.1949 r. w Warszawie działała organizacja "Solidarność" w postaci Komitetu Centralnego, który miał siedzibę w ul. Miodowej 10. W skład Komitetu wchodziło 10 osób, z czego 7 było członkami, a 3 osobami honorowymi.

Warszawa, dnia 7.12.1950 r.
Dotyczy: Informacja o działalności w kraju i zagranicą organizacji "Solidarność" w okresie od 1.1.1950 r. do 31.12.1949 r.

W okresie od 1.1.1950 r. do 31.12.1949 r. w Warszawie działała organizacja "Solidarność" w postaci Komitetu Centralnego, który miał siedzibę w ul. Miodowej 10. W skład Komitetu wchodziło 10 osób, z czego 7 było członkami, a 3 osobami honorowymi.

A. "Solidarność" w Warszawie, dnia 7.12.1950 r.
Dotyczy: Informacja o działalności w kraju i zagranicą organizacji "Solidarność" w okresie od 1.1.1950 r. do 31.12.1949 r.

W okresie od 1.1.1950 r. do 31.12.1949 r. w Warszawie działała organizacja "Solidarność" w postaci Komitetu Centralnego, który miał siedzibę w ul. Miodowej 10. W skład Komitetu wchodziło 10 osób, z czego 7 było członkami, a 3 osobami honorowymi.

Warszawa, dnia 7.12.1950 r.
Dotyczy: Informacja o działalności w kraju i zagranicą organizacji "Solidarność" w okresie od 1.1.1950 r. do 31.12.1949 r.

W okresie od 1.1.1950 r. do 31.12.1949 r. w Warszawie działała organizacja "Solidarność" w postaci Komitetu Centralnego, który miał siedzibę w ul. Miodowej 10. W skład Komitetu wchodziło 10 osób, z czego 7 było członkami, a 3 osobami honorowymi.

Warszawa, dnia 7.12.1950 r.
Dotyczy: Informacja o działalności w kraju i zagranicą organizacji "Solidarność" w okresie od 1.1.1950 r. do 31.12.1949 r.

W okresie od 1.1.1950 r. do 31.12.1949 r. w Warszawie działała organizacja "Solidarność" w postaci Komitetu Centralnego, który miał siedzibę w ul. Miodowej 10. W skład Komitetu wchodziło 10 osób, z czego 7 było członkami, a 3 osobami honorowymi.

Warszawa, dnia 7.12.1950 r.
Dotyczy: Informacja o działalności w kraju i zagranicą organizacji "Solidarność" w okresie od 1.1.1950 r. do 31.12.1949 r.

W okresie od 1.1.1950 r. do 31.12.1949 r. w Warszawie działała organizacja "Solidarność" w postaci Komitetu Centralnego, który miał siedzibę w ul. Miodowej 10. W skład Komitetu wchodziło 10 osób, z czego 7 było członkami, a 3 osobami honorowymi.